

e-post till:
Lessebo kommun
info@lessebo.se

Lessebo Kommun Plan- och Miljönämnden	
Ank.	2018-06-29
Pdnr.	Dnr 2016.0052.212

GRANSKNING AV ÖVERSIKTSPLAN FÖR LESSEBO KOMMUN.

Ref till granskningshandling 23 april 2018 – 27 juni 2018.

g

Lessebo kommun har till Länsstyrelsen i Kronobergs län översänt förslag till ny översiktsplan för Lessebo kommun för granskning enligt 3 kap. 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Enligt 3 kap 16 § PBL ska länsstyrelsen under utställningstiden avge ett granskningsyttrande. Länsstyrelsens granskningsyttrande ska redovisas tillsammans med den antagna översiktsplanen och utgöra en del av planen. Av yttrandet ska det framgå om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB 1998:808)
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. MB inte följs
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion

Länsstyrelsen har under framtagandet av översiktsplanen lämnat ett samrådsyttrande den 5 april 2017 och ett granskningsyttrande den 7 februari 2018.

Lessebo kommuns översiktsplan visar på positiva intentioner att utifrån kommunens vision *Lessebo kommun 2040* skapa en hållbar utveckling i kommunen. Länsstyrelsen anser dock att de beskrivningar som görs av planens sociala, ekonomiska och ekologiska konsekvenser är alltför övergripande för att ge tillräckligt stöd att förstå hur planens genomförande påverkar olika intressen.

Översiktsplanen ska ge vägledning för beslut om hur kommunens mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Lessebo kommuns översiktsplan saknar i flera delar tydliga ställningstaganden som visar vilka strategier, riktlinjer och åtgärder kommunen vill förhålla sig till inför beslut om mark- och vattenanvändningen i kommunen. Det innebär att Länsstyrelsen har svårt att ta ställning till förslagen i översiktsplanen utan detta kommer att behöva ske i samband med enskilda ärenden.

Länsstyrelsen saknar en markanvändningskarta för kommunen som helhet, som samlat och tydligt visar mark- och vattenanvändningen i kommunen.

LÄNSSTYRELSENS BEVAKNINGSPRÅG

Riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken

Det finns åtta områden av riksintresse för naturvärden i Lessebo kommun; Videsjön, Kulla, Stora fly, Stocksmyr, Breda fly, Källekulla mad och Krongölsflyet. Det finns fyra Natura 2000-områden; Kulla-Skårgöl, Lövsjö ängar, Stocksmyr och Tiafly. I översiktsplanen finns en kort beskrivning av dessa områden. Länsstyrelsen finner att beskrivningen av riksintressena och dess värden är otydlig. Vid eventuella intressekonflikter är det svårt att bedöma hur områdenas värden skulle kunna påverkas. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att ingrepp ”som på ett betydande sätt kan påverka miljön” i ett Natura 2000-område kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Syftet med tillståndsplikten är att områdenas höga värden inte får förstöras.

Det finns två kulturmiljöområden av riksintresse i Lessebo kommun; Kosta och Lessebo. Det är positivt att kommunen i översiktsplaneförslaget gör gällande att kulturmiljön ska beaktas vid all planering och exploatering i kommunen. Av planen framgår kommunens riktlinjer för planerad bebyggelse i områdena Djurhult och Hästhagen i Lessebo. Vid förtätning inom övriga delar av riksintresset Lessebo behöver hänsyn tas till riksintressets värden. Gällande riksintresset för Kosta kan Länsstyrelsen inte granska vad kommunens riktlinjer kan få för konsekvenser vid förtätning inom riksintresseområdet. Länsstyrelsen håller med kommunen om att en bevarandeplan för Kosta kan hjälpa kommunen i framtida beslut inom riksintresset.

Väg 25, väg 28 och Kust-till-kustbanan som går genom Lessebo kommun är av riksintresse för trafikslagets anläggningar. Kommunen har i översiktsplanen lämnat ett förslag till ändrad sträckning för väg 25 genom Lessebo samhälle. Länsstyrelsen vill påtala att det kommer att behövas fortsatt dialog om en framtida vägsträckning med Trafikverket som beslutande myndighet. Den befintliga vägsträckningen genom samhället kommer att behöva finnas kvar i kommunens planering en lång tid framöver. En förbifart måste finansieras genom den nationella infrastrukturplanen i konkurrens med andra angelägna projekt i landet. Länsstyrelsen vill även påpeka att Lessebo kommun berörs av riksintresse för den civila luftfarten genom så kallade MSA-tytor för Växjö,

Kalmar och Ronneby flygplatser. Det innebär att remiss behöver lämnas till berörda flygplatser avseende höga objekt.

Länsstyrelsen vill tydliggöra att inga åtgärder får utföras som kan medföra påtagliga skada på riksintressena samt påminna om att de geografiska gränserna för riksintressena inte ska ses som absoluta då även förändringar i anslutning till riksintressena kan komma att påverka riksintressena som helhet.

Miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap MB

Miljö kvalitetsnormerna för vatten och luft har behandlats övergripande i översiktsplanen. Även risker med dagvattnets påverkan på vattenförekomster finns återgivet. I efterföljande planering behöver kommunen analysera påverkan på vattenförekomsternas status och orsakerna till miljöproblemen för de vattenförekomster som inte uppnår god status. Länsstyrelsen anser att kommunen bör fortsatt arbeta med hur man avser att hantera och minska miljöproblem som ger påverkan på vattnets kvalitet.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge

Kommunens möjlighet att redovisa områden på landsbygden i strandnära läge syftar till att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden som har god tillgång till fria strandområden och där viss mängd byggnation kan ske utan att strandskyddets syften åsidosätts. Det saknas en analys av kommunens LIS-områden och deras lokalisering utifrån behovet av landsbygdsutveckling. Det saknas även en beskrivning av områdenas natur- och kulturmiljöer. Länsstyrelsen har utifrån innehållet i förslaget till översiktsplan inte kunnat bedöma lämpligheten hos de föreslagna LIS-områdena.

Det behöver klargöras vilka värden som finns och hur en exploatering påverkar dessa värden om man vill säkerställa att området ska kunna exploateras. En inventering av djur- och naturvärden och värden för friluftsliv behöver göras i ett tidigt skede när områdena blir aktuella för exploatering. Om det finns höga natur- och/eller friluftsvärden är området troligtvis inte lämpligt att peka ut som LIS-område. En beskrivning av landskapet och den befintliga bebyggelsens karaktär och struktur kommer att hjälpa till att avgöra hur ny bebyggelse kan anpassas till den befintliga miljön.

I varje enskilt ärende behöver exploateringen vägas mot strandskyddets syften avseende allmänhetens tillgänglighet samt påverkan på livsvillkoren för djur- och växtlivet på land och i vatten. Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt att den fria passagen för allmänheten närmast vattnet även anpassas till bevarande av goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. En grönstrukturplan kopplat till tätorterna som belyser områdenas värden kan vara ett bra underlag till bedömningen. LIS-områdena behöver också tydliggöras på tätortskartorna för att just en avvägning mellan exploatering och behovet av grönområden ska kunna göras.

LIS-områden i eller i närheten av tätorter får endast pekas ut om de har liten betydelse för att tillgodose strandskyddets intressen. Denna bestämmelse berör Blå- och Iglagöl men även Ormeshaga fritidsby och Ryttarenäset och utrymmet för djur- och växtliv och orternas behov av tätortsnära friluftsliv behöver sammanvägas. Efter den tidigare granskningen har omfattningen av mark minskats i områdena Ormeshaga och Ryttarenäset och kartorna har förtydligats med en strandpassage. Det är fortfarande viktigt att omfattningen och påverkan på höga natur- och kulturvärden utreds innan Länsstyresken kan bedöma eventuell exploatering. I närheten av Ormeshaga finns en population av den utrotningshotade Strandjordtungan. En inventering och utredning av hur Strandjordtungan fortlevnad ska säkerställas bör företas innan någon exploatering sker i området. Även skogsödda som är fridlyst enligt artskyddsföreningens bilaga 2 har påträffats i området, vilket innebär åtgärder som kan skada individer eller bon är förbjudna. Att påpeka är också att det inte går att anlägga enskilda avlopp inom vattenskyddsområde för sjön Rottnen.

Det finns kulturmiljövärden att ta hänsyn till i framförallt områdena vid Hovmantorp, Tjugosjö och Transjö. Kommunen behöver ta ställning till dessa miljöer och utifrån framtagna riktlinjer bedöma hur eventuell exploatering kan anpassas i omfattning och till bebyggelsestrukturer i de specifika miljöerna. Områdena kan även innehålla fornlämningar som behöver värderas och utredas med framförhållning.

Risken för översvämningar med hänsyn till klimatförändringar, markstabilitet, förorenad mark samt VA-frågor behöver ses över inom alla utpekade områden. Översvämningensriskerna behöver utredas både för nuvarande klimat och med hänsyn till framtida klimat. Översvämningsskarteringar och topografiska skarteringar antyder att delar av områdena Vasen och Transjö kan vara olämpligt att exploatera. Kommunen behöver även ta hänsyn till förorenad mark i områdena Strömbergshyttan och Transjö rörande Strömbergshyttans glasbruk (riskklass 1-område) och Transjö glasbruk.

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning och erosion

I översiktsplanen finns en generell bild av risker för översvämning, ras, skred och erosion i kommunen. Även risksituationen med transportleder genom samhällena i kommunen finns beskrivet. Hälsa och säkerhet utgör viktiga delar av kommunens ansvar i översiktsplaneringen och kommunen hade vunnit på att bereda frågorna redan i översiktsplanen för de planerade bostad-, industri- och LIS-områdena och ange riktlinjer att följa i planarbetet. Vid framtagande av nya detaljplaner ska riskfaktorer utredas. Med ett förändrat klimat är det än mer angeläget att säkerställa att klimatanpassningar görs i den bebyggda miljön.

Av översiktsplanen framgår det inte hur kommunen ska förhålla sig till leder av farligt gods i sin planering. De rekommenderade transportleder för farligt gods som finns i Lessebo kommun är riksväg 25 och riksväg 28 samt Kust-till-kustbanan. Länsstyrelsen rekommenderar att vid planering längs med leder för farligt gods utgå från "Riktlinjer för riskhänsyn i samhällsplaneringen"

(RIKTSAM) som tagits fram av Länsstyrelsen i Skåne län. Länsstyrelsen i Kronobergs län har i särskilt beslut ställt sig bakom dessa riktlinjer.

Länsstyrelsen ser en konflikt i etablering av nya bostadsområden vid Djurhult öster om och nära verksamhetsområdet för Lessebo pappersbruk. Pappersbruket är en tillståndspliktig sk A-anläggning. Det behöver finnas tillräckligt skyddsavstånd för att inte äventyra verksamheten vid pappersbruket. Länsstyrelsen anser att aspekter som bullerstörningar och andra störningar som ljus, lukt, damning och andra utsläpp till luft behöver beaktas. Av bostadsförsörjningsprogrammet framgår att ett bostadsområde planeras strax norr om pappersbrukets reningsdammar. Detta kommer också i konflikt med brukets verksamhet.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Översiktsplanen har kompletterats med en miljökonsekvensbeskrivning. Översiktsplaner ska miljöbedömas på grund av att de är ett vägledande dokument för efterföljande beslut och därmed för tillstånd för vissa verksamheter och åtgärder. En miljökonsekvensbeskrivning utgör ett beslutsunderlag. Länsstyrelsen finner analysen som skildrar utveckling i kommunens orter bristfällig och det får konsekvenser för framtida hantering av de ställningstaganden och hänsynstaganden som kommunen vill ta för att kunna genomföra planen.

DELTAGANDE

I yttrandet har landshövding Ingrid Burman beslutat efter föredragning av samhällsplanerare Karin Nilsson. I beredningen av ärendet har länsråd Anders Flanking och länsarkitekt Gunnel Henriksson, samt företrädare för sakområdena hållbar samhällsplanering, kulturmiljövård, vattenvård, miljöskydd, naturskydd samt skydd och beredskap och klimatstrategiska funktionen deltagit.

Ingrid Burman

Karin Nilsson

För kännedom; per e-post till deltagande och berörda myndigheter.

